XLIII évf. Cluj-Kolozsvár, 1933. julius 7. szám.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: Dr. BOROS GYÖRGY.

A mezei liliomok.

„Vegyétek eszetekbe a mező liliomait, mi módon növekednek . . .“ Az aggodalmak, mindennapi gondok idejét éljük. Töprengünk, mi lesz holnap? Lesz-e az enyéimnek, hozzámtartozóknak kenyere, ruházata? E napi aggodalmak a hívő keresztyén lelket nem törik le, nem ejtik kétségbe! Feledés, szabadulás végett siet ki a viruló szép természetbe. S mit lát ott? Isten dicsőséges nagy munkái és alkotásai között ott látja a rét virágai között a mezei liliomokat. Az őshajdankor pompázó virágai között — melyekben Palesztina gazdag volt — kitűnt egyszerűségével, szépségével annyira, hogy Jézus tekintetét, figyelmét megragadta s elgyönyörködött abban, mint a mennyei Atya művében és alkotásában. De nemcsak a szépséget látta meg abban, hanem az Isten hatalmát, gondoskodását. Azt a hatalmat, mely jóságával olyan széppé tudta tenni azt a mezei virágot, hogy Salamon minden dicsőségében sem öltözködött úgy, mint ezek közül a virágok közül egy.

Mi, akik inkább vagy gyakrabban az emberi kéz és ész alkotásaiban gyönyörködünk, milyen nagyra tartjuk és értékeljük a királyi fényt, pompát! S ime, Jézus rátekint egy mezei virágra, — a liliomra és annyi szépséget, az Atyai gondosságnak akkora mértékét látta abban, hogy minden királyi pompánál többre, nagyobbra értékelte.

Midőn aztán látott maga körül kishitűeket, töprengőket és hallotta aggodalmaskodó szavaikat: mivel ruházkodunk? úgy ébresztette fel a jó Isten gondoskodásában való hitet, úgy nyug-

tarian School for the Ministri
Berkeley
America CALIFORNIA

tatta meg a tépelődő, bizni nem tudó lelkeket, hogy rámutatott a mezei liliom egyszerű szépségére, mint amely Isten alkotása s ha Isten a mező virágáról így gondoskodik, mennyivel inkább az ő gyermekeiről, kik lelkükkel feléje fordulhatnak s gondoskodásában bizhatnak. Ha aggodalmat adó gondterhes munkáink közben vagy után künn a mezőn látjuk a mezei liliomokat, gondoljunk bizalommal, hittel a jó Isten gondviselő hatalmára.

Jó akarat.

Jézus úgy hitte, úgy is tanította, hogy ha jó akarat van az emberek között, békesség lesz a földön. Az ő lelke tükrében a jó akarat tiszta volt és mély, miként a tenger. Ha a békességet lehetségesnek tartotta, önmagából indult ki. Ő meg tudott bocsátni ellenségének nemcsak hétszer, hanem hetvenhétszer is. Ezt a mai ember túlzásnak, az emberi erőt meghaladó követelménynek tekinti, először is azért, mert nem próbált megbocsátni egyszer, majd másodszor s még hétszer is. Ez a munka nagy önmegtagadással, az indulatok elfojtásával, legyőzésével jár. Aki ehhez kezd, annak szót kell fogadnia Jézusnak: „tedd szablyádat hüvelyébe". Meg kell tompítni az indulat és a harag élit. Nagyobb dicsőség önmagunk legyőzése, mint az ellenség megsebzése.

Az akarat Isten legfőbb ereje. Az akarat az emberi léleknek is fő ereje. Aki azt mondja, akarom, az tudja is végezni, amit akar. Ha az élet útjára induló kitűzi a célt és kezet fog akaratával, el fogja érni a célt, mert az akarat legyőz minden akadályt.

A jó akarat vonatkozásban áll másokkal. Célja az, hogy másokat segítsen az életben. Tudja, hogy minden embernek joga van a boldogulásra. Érezi, hogy szép dolgot cselekszik, ha embertársának segítséget nyújt, hogy boldogulhasson. Ezt Jézus igen élénken magyarázta meg a könyörülő szamaritánus példájával.

Mutass bárcsak parányi jóakaratot embertársad iránt, fölébred az önbizalma, megkétszereződik ereje. Szólj egy jó szót hozzá. Meleg kézszorítással érezteti meg, hogy te vele érzesz és akarod boldogulását.

Ez az érem egyik oldala. A másik az Ő kezében van. Ő nem akarja látni s nem tudja hinni, hogy tőled jót várhat. A gyanu öl. Aki gyanut táplál magában embertársa iránt, megfosztja magát saját erejétől, mert rápazarolja olyan valamire, ami talán nincs is meg a valóságban.

A gyanakvás ellenkezik a magyar ember nyilt természetével. Az őszinte szó bizalmat táplál s eloszlatja a gyanut.

Nagy dolog hinni, hogy az emberekben több a jó, mint a rosszakarat. De aki hiszen az emberben, az előbb-utóbb meggyőződik, hogy az emberben több a jó, mint a rossz akarat.

Mindig magadból indulj ki s ritkán fogsz tévedni

SZÁLL AZ ÉNEK . . .

Szöv.: Dobay István.
Dall.: Pálffy Ákos.

1. Száll az ének, száll a lélek színed elé jó Atyánk.
Tiszta szívvel, erős hittel küldjük hozzád hő imánk.
Teremtője földnek, égnek, kútforrása békességnek
Itt közöttünk áldott légy!

2. Búbánatban, nehéz harcban vigaszunkra megjelensz
Ha elesünk, eltévelygünk, jó Atyánk Te fölemelsz,
Mert te vagy a jóság útja, igazságnak tiszta kútja
Ki közöttünk áldott légy!

3. Hozzád vágyunk s megtalálunk imáinkban Istenünk.
Gyermek módra, kezet fogva közeledbe igyekszünk.
Hogy lásd Atyánk gyermekidet, kik nevedben kötnek frigyet
S együtt zengik: áldott légy!

FÁRADT REMÉNNYEL.

Szöv.: Dobay István.
Dall.: Pálffy Ákos.

Bemenőre.

1. Fáradt reménnyel jövök hozzád
reményt adó Atyám.
Ajkam már nem zeng büszke zsoltárt,
nem buzdulok szaván.
Fáradt szívem téged keres,
Emelj magadhoz, segélj és szeress.
Mert így reményt kap Tőled lelkem:
Remények adója Istenem.
2. Vétkezés után büntet a bűn,
Lelkemben sebet ejt;
Omlik a vérem bús-keserűn,
Keresve Tégedet,
Hogy lásd, Atyám áldozatom
És áraszd lelked rám áldást hozón,
Mert így reményt kap Tőled lelkem,
Remények adója: Istenem.
3. Ha irgalmadat rám áldottad
Kegyes, szent lelkeddel,
Újra meglelem szép honomat,
Mit vétkem vesztett el,
Ha országod újból enyém,
Alázat fakad a bűnöm helyén.
Mert így reményt kap Tőled lelkem,
Remények adója: Istenem.

A templombajárás.

Mily szerelmetesek a Te hajlékaid,
Seregeknek Ura! 84. zsol., 2. v.

Boldog, lelket megnyugtató érzemény az Istent szerető, tisztelő híveknek a zsoltáríró vallomása: Mily szerelmetesek a Te hajlékaid, seregeknek Ura! Aki hisz, bízik Istenben, kell, hogy szeresse az ő hajlékát, templomát. A zsidó nép hajdankori vallásos buzgóságában több napi járóföld útat tett meg, víznélküli száraz pusztaságokon keresztül, csakhogy felmehessen az Úrnak hajlékába. Jeruzsálem városába. Midőn több napi fárasztó út után megérkeztek a szent városba, s megállhattak a templom tornácában, megújulva, lelkesedéssel énekelték:

Áhitozik testem lelkem
Tehozzád élő Istenem!

Manapság nem kell napi járóföldeket menni, hogy eljuthassunk az Úr templomába; ott van minden kis faluban, nagy városban a templom, melyeket elődeink, őseink vallásos buzgósága épített sok áldozattal Isten dicsőségére! De a rideg kőfalak önmagukban nem dicsérik az Istent. A templomot meg kell, hogy töltsék a hívek buzgó serege, kiknek ajkáról felemelkedjék a zsoltárok zsolozsmája.

Lelkem úgy óhajt Uramhoz
És hozzá fohászkodik.

Sajnos, nem így van! Gyülekezeteink tagjai nagyobb százalékában nincs meg az Úr házának szerelme, a templombajárás szeretete. Újabban összeállított kimutatás szerint 9—24%-ig terjed a vasárnapi templomlátogatók száma, vagyis ez azt teszi, hogy 100 emberből 9—24 emberig jár átlagosan a templomba. Ha például egy eklézsiában 1000 a lélekszám, a legjobb esetben 240 ember megy a templomba, de megtörténik, hogy csak 120 vagy 150, vagy csak 90. Gondoljunk el egy népes egyházközséget 1600 lélekszámmal, ebből 12—14 éven alóli gyermekekre számítsunk le 600-at, a megmaradó 1000 ifjú, felnőtt és öregből csak 240 megy templomba. Hova lesz, mit csinál és miért nem megy a többi 760? kérdezzük. A felelet, a mentség a legtöbbször nem elfogadható: Hivatkoznak a sok házi dologra, elfoglaltságra, sörgős útakra, vásárokra, gyűlésekre stb. Miért kell ezeket éppen vasárnap végezni s miért éppen a templomozás ideje alatt? Azért, mert a világ szerelme inkább űzi, hajtja az emberek lelkét, mint Isten házának szerelme. Pedig figyelembe kellene vegyék az ilyenek az evangélium intését: *„Mit használ, ha valaki az egész világot megnyeri is, ha lelkében kárt vall.“* Vagyis nem ér, nem használ semmit a pénz, vagyon, világi gazdaság, ha a lélek elnyomva nem örülhet, nem gyönyörködhetik Isten országának szépségében, ha nem élvezheti Isten házának boldogságát!

Őseink, elődeink is éltek hasonló nehéz sorsot, sőt súlyosabb megpróbáltatást, mert hitükért, vallásukért szenvedtek ül-

döztetést, de azért híven látogatták az Úr házát nemcsak vasárnap- és ünnepnapokon, de hétköznap reggelein is, munka megkezdése előtt. A mai utódok nagy többsége — fájdalom — még a vasárnapot sem tudja Isten dicsőségére, lelke üdvösségére szentelni. Keressük és kérdezzük, miért van ez? Miben rejlik az oka? *t. r.*

Menjek, ne menjek.

Egy szegény székely ember töprengése.

Kisded hajlék, hol születtem,
Héj tőled be távol estem.
Távol estem, mint a levél,
Melyet elkap a forgószél.

Kicsiny volt, szegényes is a hajlék, kevés a munka, kevesebb a jövedelem. Próbálni kellett szerencsét. No édes feleség, mit gondolsz? Elmenjünk? Maradjunk? Itt hagyjunk mindent, ami olyan kedves, olyan ismerős volt. Hát a jó szomszédok, hát a rokonok, hát a templom? Jaj Istenem, megszakad a szívem, ha itt kell hagynom. Maradjunk még édes uram, hátha jobb termés lesz az idén! Dolgozunk itthon, megsegít a jó Isten.

De mi lesz az adóssággal? Te csak arra gondolsz, amit szeretsz, én pedig félek, hogy elárverezik ezt a kis házikót is, s najd öregségünkre nem lesz hova meghúzódnunk. Hát kiednek is igaza van, édes uram, de mégis, ki tudja, mert hát Szőke Mózsiék is addig készültek, amig elmenének. A kevés holmijok nagy részét jó olcsón elvesztegették, s mire mentek három esztendő alatt. Azt beszélik, hogy sokszor az sincs, amit egyenek, mert Anikó beteges lett. Mózsi hol kap munkát, hol nem.

Te csak beszélsz, beszélsz, de hátha mi szerencsésebbek leszünk. Eladjuk a két kecskét s a két szép kis gidót. Annak most jó ára van s az útiköltség kitelik s még marad is, kevés pénzünk. Már én csak azt mondom, menjünk el, mert jobb lesz. Hallá-e, hogy Dombi Daniék hazajöttek s a ruha szakad le róluk. Olyanok, mint a koldusok, mert a bányából elbocsátották már jó régen, s hiába próbálkoztak, mert sehol sem kaptak munkát. Most ott ülnek a testvére nyakán. Bezzeg, ha meg volna a föld, a kis kert, meg a ház, másképpen volna. Kied arra sem gondol, hogy a kis leányunk már nyolc éves. Olyan szépen kezdett tanulni az iskolában. Ki tudja, hova jutunk. Hátha ott nem lesz magyar iskola s elfelejti az anyanyelvét. Én azt mondanám, maradjunk itthon, mert már csak kell lenni itt is javulásnak.

Az asszony győzött. Otthon maradtak s Dani egészen új életet kezdett. Vége volt a korcsmázásnak, ellenben mindig ott volt a Dávid Ferenc Egyleti vallásos estéken. A tanító úr rábiztatta, hogy álljon be a dalárdába, mert mindig jól énekelt és tanulni szeretett.

Egyéb is történt, a fiatal Mihály Pál immár kijárta a gazdasági iskolát s Danit maga mellé vette, hogy segítsen a ker-

tészetben, méhészetben, mert újmódi mivelést tanult s abból olyan jövedelem lesz, hogy neki is jó kis fizetést tud adni. Mihály Pálnak már az apja is kertész volt. Almából s más gyümölcsből annyit kapott, hogy nemcsak az adót, hanem a ruházatot is jól futotta, pedig nagy család. Neki láttak a munkának s Isten segedelmével, ha nem is bőven, de tisztességesen megélhettek és itthon voltak.

EGYHÁZI MOZGALMAK ÉS HIREK

A Dávid Ferenc Egylet közgyűlése.

A *Dávid Ferenc Egylet* f. évi junius 7-én rendkivüli közgyűlést tartott Dr. Abrudbányay Ede elnök vezetése alatt Kolozsvárt, az Egyházi Képviselő Tanács termében.

A közgyűlés tárgya az Egylet új alapszabály-tervezetének megvitatása és közgyűlésileg elfogadása volt. Az Egylet működésének zavartalan biztosítása szükségessé tette, hogy alapszabályait a jelen viszonyoknak megfelelően átdolgozza és a minisztériumhoz approbálásra felterjessze. A közgyűlés szakaszonként letárgyalta az alapszabályt, a szükséges módosításokat megtette s jóváhagyásra felterjesztette az E. K. Tanácshoz.

A közgyűlés határozott az Unitárius Közlöny előfizetési dijának leszállítása tárgyában is és kimondotta: 1. Aki évi 60 lei-el fizet elő az Unitárius Közlönyre, az rendes tagja a Dávid Ferenc Egyletnek, tanácskozási és szavazati jogát gyakorolhatja és a lapot is kapja.

2. Aki évi 36 lei-el fizet elő az Unitárius Közlönyre, ez összegért a lapot kapja, de nem tagja a Dávid Ferenc Egyletnek.

Ez a határozat 1933. július 1-én lép életbe.

E közgyűlési határozaton kívül tisztelettel kérjük, hogy aki csak teheti, maradjon a Dávid Ferenc Egylet tagja, mert 43-ik éve fennálló lapunkból havonta 100—120 példányt küldtünk szét ingyenesen a szórványokba és szegénysorsú hivenknek s ezt továbbra csak úgy tehetjük, ha jövedelmünk nem apad meg.

Arra is kérjük barátainkat és jóakaróinkat, hogy a most évi 36 leire leszállított lap ár mellett szerezzenek új előfizetőket folyóiratunk számára. Három lei havonta, ki ne tudna ennyit áldozni?

Alapitói dij 1000 leu, minek ellenében az Unitárius Közlöny ingyen jár!

Női gazdasági tanfolyam Székelykereszturon.

A székelykereszturi unitárius gazdasági iskola a Dávid Ferenc Unitárius Nőszövetség közreműködésével folyó évi julius hó 30-tól kezdődőleg Székelykeresztúron női gazdasági tanfolyamot rendez. Az ügy előkészitésére mint megbizottak dr. Mikó Lőrincné és Csathó Pálné urnők Székelykeresztúron voltak, hol úgy a gazdasági iskola igazgatóságával, mint a felügyelő bizottsággal, élén dr. Elekes Dénes elnökkel, valamint a székelykereszturi egyházkör felügyelő gondnokaival és az ottani Nőegyletek elnökeivel tárgyalást folytattak a kivitel módozataira s mindenütt a legnagyobb jóakarattal és segítő készséggel találkoztak, úgy, hogy minden remény megvan a sikerhez.

Erre vonatkozólag az alábbi hiradást teszik közzé:

A Székelykeresztúri Unitárius Gazdasági Iskola folyó év *julius hó 30-ától augusztus 26-áig* terjedő időben az iskola tanszemélyzetének és egy háztartási tanárnőnek vezetésével háztartási és gazd. tanfolyamot rendez Székelykeresztúron. A tanfolyam célja azoknak a háztartási és gazdasági ismereteknek elsajátítása, melyek a család jövedelmét fokozni tudják. A tanfolyam rendes hallgatóiul felvétetnek olyan magyarul folyékonyan irni, olvasni tudó, 16. életévüket betöltött nők, akik ez ismeretek elsajátítására komolyan törekednek és ebbeli szándékukat *1933. július hó 15-éig* az iskola igazgatóságának tudomására hozzák. Rendes hallgatók legmagasabb létszáma 40, de már 13 tanuló jelentkezésével is megtartjuk a tanfolyamot .A hallgatók minden a tanítást szolgáló ügyben beiratkozásuktól kezdődőleg, alávetik magukat a gazd. iskola igazgatója és tanszemélyzete rendeleteinek s a megállapítandó házirend és munkabeosztásnak .Rendes hallgatók lehetnek bentlakók és kintlakók. Bentlakók száma a 30-at túl nem haladhatja. *Bentlakó vagy kintlakó, de bentkosztozó tanulók a tanfolyam idejére személyenként 600 lei ellátási dijat fizetnek,* melyen kívül kötelesek ágynemüt és fehérnemüt magukkal hozni és annak mosatásáról gondoskodni. Szalmazsákokba való szalmát az iskola díjmentesen ad. Irószerek és füzetek beszerzéséről szintén minden hallgató maga gondoskodik. Kintlakó és kintkosztozó, valamint a tanfolyam rendkivüli hallgatói beiratkozásukkor 100 lei beiratási dijat fizetnek. A tanfolyan rendes hallgatóin kívül bárki szabadon hallgathatja az egyes tetszése szerint választott tárgyakat. E szándékukat bejelentő rendkívüli hallgatók számbeli korlátozás nélkül vehetők fel és a tanfolyam egész idejére 100 lei beiratási dijat fizetnek. A tanfolyam elsősorban a gyakorlati ismeretek elsajátítását tüzte ki célul és ennek megfelelőleg minden nap a délelőttnek csupán 2 és a délutánnak csupán 1 órájában tartanak elméleti előadást s a szabadon maradó idő kizárólag a gyakorlati ismeretek elsajátítására fordíttatik. *Elő-*

adatnak a következő tárgyak: háztartástan, egészségtan, baromfitenyésztés, sertéstenyésztés és hízlalás, gyümölcstermelés, gyümölcs- és zöldségkonzerválás, tej- és tejfeldolgozás, méhészet. Gyakorlati oktatás céljaira rendelkezésre állanak a gazd. iskola gazdasága, valamint a közeli falvak szövetkezeti tejfeldolgozó üzemei. A tanfolyam végzett hallgatói közül az önként jelentkezők *aug. 27-én tanulmányi kirándulást rendeznek a sepsiszentgyörgyi gazdasági kiállítás megtekintésére.* E tanulmányi kirándulás költségei külön számíttatnak fel.

Bentlakó tanulók a háztartástan tanárnőjének állandó felügyelete alatt állanak.

Beiratkozni szándékozók közöljék ezt *július 15-éig a Székelykeresztúri Unitárius Gazdasági Iskola Igazgatóságával, Cristur, jud. Odorheiu.* *A Gazdasági Iskola Igazgatósága.*

Hírek az Alsófelsőszentmihályi egyházközségből.

Az alsófelsőszentmihályi Unitárius Nők Szövetsége május 14-én az unitárius templomban szépen sikerült vallásos ünnepélyt rendezett. A templomban megjelent nagyszámú közönség érdeklődéssel hallgatta és nagy tetszéssel fogadta a műsor egyes számait.

Közéneklés után Gálfi András lelkész áhitatos imával emelte fel a lelkeket Istenhez, mely után Pálfi Rózsika értelmes szavalatával magyarázta meg, hogy „Isten mindenütt" jelen van. Szentgyörgyi Aladárné kellemes hangjával elénekelte Gálfi Edith orgonakisérete mellett Bencze Domokosnak az Unitárius Közlönyben megjelent pályanyertes „Egy az Isten Golgotákon" című egyházi ének dalszövegét, melyet Pálffy Ákos homoródszentpáli énekvezér dallamosított, ki szíves volt e dallamot Szentgyörgyiné kérésére megküldeni. El nem mulaszthatjuk, hogy e helyen is meg ne köszönjük derék énekvezérünknek szívességét; másfelől pedig az ének- és zenekedvelő közönség figyelmét felhívjuk Pálffy énekvezérünknek dallamaira, melyek nagy előnyére szolgálnak egyházi énekeink kultiválásának.

Tarcsafalvi Albert: „A mi csillagunk" c .versét adta elő kellő megértéssel és megérzéssel Fülöp Rózsika. Rédiger Géza: „Mózes, a szabadító" legendájával derekasan megküzdött Balla József ifjú legény. Érdekes és értékes felolvasást tartott Duma Aladárné áll. iskolai tanítónő a „Nő"-ről, ismertetvén a nő helyzetét a történelem folyamán és fontos szerepét az új társadalmi élet kialakításában. Kedvesen szavalt Bölöni Terka, a tordai Leány Klub tagja. Hegedün játszott Gábor László zenetanár nagy élvezetet nyujtó művészettel. Jól sikerült szavalattal gyönyörködtette a közönséget Lőrinczy Sárika, szintén a tordai Leány Klub tagja, előadván Mécs Lászlónak „A királyfi három bánata" c. versét. Bezáró beszédet tartott Gálfi András lelkész, ki megköszönve az egyes szereplőknek szíves közreműködését, a hallgatóságra Isten áldását kérte.

Az ünnepélyre megjelent Lőrinczy Márta elnök vezetése mellett a tordai Leány Klub is hét taggal, kiket a Nőszövetség szives megjelenésük és közreműködésükért barátságos uzsonnával vendégelt meg. *G .A.*

Sinfalva. A történelmi megörökítés okából jegyezzük fel pár mondatban azokat az ott történt szomorúemlékű dolgokat, melyekről a hirlapok bő részletességgel irtak. A május 28-án Tordán tartott revizióellenes gyűlésről az abrudbányai keskenyvágányú vonaton hazamenő falusi tömeg Sinfalván megállitotta a vonatot, bement a faluba és kegyetlen pusztítást, rombolást végzett az unitárius lelkész és több magyar család házában és gazdaságában. A tomboló tömeg a legféktelenebb bosszúval Árkosi Tamás lelkész házában rombolt és minden elvihető dolgot magával vitt. Teljesen semmi nélkül hagyta a papi családot. A lelkész a feleségével a toronyba menekült s onnan nézték, hogy a tömeg miképen zúzott, rombolt és megrakodva távozott. Egyházi főhatóságunk minden szükséges lépést megtett megfelelő kártérítés nyerésére. Dr. Boros György püspök úr és dr. Abrudbányay Ede képviselő úr személyesen jártak közbe dr. Hatiegan Emil erdélyi miniszter urnál, ki igéretet tett, hogy kiszáll a községbe és személyesen meggyőződik a történtekről. Mint értesülünk ezt a Miniszter úr meg is tette, s azután magához kérette a püspök és egyházi titkár urakat. biztosította őket a lelkész és a hivek szenvedett kárainak megtérítéséről.

Unitárius egyházközség megalakulása Bukarestben. Lőrinczy Dénes megbizott lelkész — Bukarestben élő lelkes unitárius testvéreink segítségével folytatott buzgó tevékenység után — szervező munkájával annyira haladt, hogy folyó évi junius 4-én, pünkösd első napján, megalakulhatott az ottani unitárius egyházközség. Az alakuló gyűlés a református elemi iskola dísztermében volt 54 egyházközségi tag részvételével. Az alakuló közgyűlés — lelkész indítványára sürgönyileg üdvözölte a püspök urat. Lelkész beszámolt a Bukarestben élő hivek számbavételéről, melynek eddigi eredménye, hogy több mint 600 kenyérkeresetre elhelyezkedett hivünket irta össze. Közgyűlés elnöke rámutatva arra a buzgóságra, mellyel lelkész a reábizottakban eljárt, a figyelmes gondra és tapintatosságra mellyel munkáját minden téren végezte s ezzel az ügynek lendületet adott, javasolta a közgyűlésnek, hogy Lőrinczy lelkésznek fejezze ki jegyzőkönyvi köszönetét, mit a közgyűlés magáévá tett. Ezután a közgyűlés Koródi József (datki) és István Mózes (kobátfalvi) hivek hozzászólása után egyhangu lelkesedéssel kimondotta a bukaresti unitárius missziói egyházközség megalakulását s az ügynek az egyházi főhatósághoz való felterjesztését jóváhagyásra. Lőrinczy Dénes lelkész bejelenti, hogy Brassóból ifj. Szabó Sámuel személyes üdvözletet hozott, dr. Elekes Domokos kereszturköri f. ü. gondnok levélbeli üdvözletet küldött az alakuló közgyűléshez. A közgyűlés az előterjesztett költségvetéstervezetet és bizonyos szabályokat, a helyi körülmények figyelembe vételével elfogadta s egyhangu lelkesedéssel adott kifejezést azon ohajának, hogy a megalakult egyházközség lelkészi állásának betöltésénél csakis Lőrinczy Dénes lelkész személye jöhet figyelembe, mint aki munkájával megmutatta rátermettségét s ezért az ő kinevezését kéri. Mindezen ügyek sürgős elintézése végett Lőrinczy Dénes lelkész személyesen feljött Kolozsvárra s az elnöki tanácsnak beszámolt.

Elnöki tanács legnagyobb megértéssel és örömmel fogadta e jelentős mozgalmat s igéretet tett, hogy pártfogással fogja e kérdést E. K. Tanács elé terjeszteni, hátha sikerül az anyagi segítéshez valami módot találni! — Itt közöljük szervező lelkész afiának azon szomorú bejelentését, hogy még 60 egyházközségből semmi jelentést nem kapott a Bukarestben élő hivekre vonatkozólag. Ez uton is ismételten kéri, hogy küldjék be jelentéseiket arról is, ha vannak, arról is ha nincsenek, hogy tudja tájékozni magát!

Hirek a Teol. Akadémiáról. A teol. akadémia tanárai a netto fizetésük 3%-át ez év 10 hónapjára felajánlták szorult anyagi helyzetben levő lelkészek segélyezésére. E nemes cselekedt elismerést érdmel. Ezzel kapcsolatban meg kell jegyeznünk, hogy dr. Boros György püspök és dr. Mikó Lőrincz egyh. titkár is hasonló módon hozzájárultak fizetéseikből e felajánláshoz, még pedig 9 százalékkal.

Évzáró ünnepély. Teol. Akadémia f. évi junius 20-án tartotta évzáró ünnepélyét, melyen imát mondott Gálffy Lőrinc teol. tanár, Csifó Salamon dékán beszámolt az évi munkásságról, mely a tanulmányi eredmény tekintetében megfelelő. Kisztotta az Igazgatóság által hirdetett pályázatokra beérkezett és nyertes pályamunkák jutalomdijait az alábbiakban: 1. Az 1928 május 28 emlék-alap kamataiból 500 Leu jutalom tüzetett ki annak a IV. évet végzett hallgatónak, ki négy év alatt irt egyházi beszédeiből a legjobbakat birálat végett beadja. 250 Lei szorgalomdijban részesült Gálfi Elek IV. éves papnöv. — 2. „A várfalvi unitárius egyházközség története" c. pályamunka megírásáért a várfalvi unitárius egyházközség adományából 1000—1000 lei jutalomban részesültek Erdő János III. é. és Jakab Jenő II. é. hallgatók. — 3. „A messiási eszme fejlődése az Ótestamentumban" c. pályamunkáért Erdő János III. é. 500 L. pályadíjban, Tóth Vilmos I. é. h. pedig a Péterfi Dénes alapból 300 L. szorgalomdijban részesült. — 4. „Kánonikus határozatok egyházunk jegyzőkönyvében 1876—1886-ig" c. pályamunkáért Nagy Zoltán II. é. h. 500 L. pályadijban, Tóth Vilmos I. é. h. pedig 300 L. szorgalomdijban részesült. — 5. Angol nyelvű vizsgájukért Erdő János és Bedő Boriska III. é. hallgatók a A. I. Bowen Evans-alap kamataiból 500 Lei pályadijban részesültek. — Dr. Boros György püspök intő és buzditó beszédet intézett a növendékekhez. Megnyugvással veszi tudomásul az évi eredményt s különösen a pályázatokra elmondott kedvező birálatokat. Hasznos és kellemes szórakozást kivánt az ifjúságnak.

A kolozsvári Unitárius Leányotthon az 1933—34. iskolai évre felvesz unitárius és más vallású,— középiskolákban, vagy más pályán tanulókat és egyetemi hallgatónőket is. Folyamodványok az Unitárius Leányotthon Előljáróságához Cluj-Kolozsvár, Unitárius Kollégium küldendők be. Ellátási díj terményekben is fizethető. Érdeklődőknek szivesen szolgál felvilágosítással megcímzett levelezőlap beküldése mellett a Leányotthon vezetősége.

A papi kongrua. A Református Szemle fó évi juniusi számából vesszük át az alábbi hírt: „*Az államsegélyek ügye.* Hírt adtunk volt arról, hogy az államsegélyek megállapítása tekintetében súlyos sérelmünk orvoslása érdekében mozgalom indult meg mindkét egyházkerületben, hogy közös lelkészi küldöttség keresse fel a miniszterelnököt és az illetékes minisztereket s tárja föl sérelmeinket s kérje azok sürgős orvoslását. A küldöttség megszervezésére a szükséges munkálatok el is végeztettek, az egyházmegyék kijelölték képviselőiket és Máthé Sándor esperes, dr. Bibó Béla lelkész aa. el is készítették a memorandumot, amelynek végleges formáját a közös küldöttség tagjai állapították volna meg. Laár Ferenc képviselő lelkésztársunk Bukarestben eljárt a kihallgatás időpontjának megállapítása érdekében és tárgyalt Vaida Sándor miniszterelnökkel. A miniszterelnök megértéssel fogadta Laár Ferenc előterjesztését s biztosította arról, hogy a lehetőség szerint a súlyos sérelem enyhítése érdekében közbenjár, s a kérdés rendezését a pénzügyminiszter figyelmébe ajánlja. Kérte azonban Laár Ferencet, hogy a küldöttség halassza el megjelenését tekintettel arra, hogy ezidőszerint nem tud alkalmas időpontot megjelölni a fogadásra s egyébként is szeretné, ha lelkészi karunk bevárná az ügy rendezése terén a lehetségesnek mutatkozó enyhítő intézkedéseket. A miniszterelnök e nyilatkozata alapján a magas helyről kinyilvánított óhaj és igéret tiszteletben tartásával a küldöttség szevezői elhatározták, hogy a Bukaresbe utazást elhalasztják.“ Talán jó volna a mi lelkészkörünknek is készen állani, hogyha a szükség kivánja, ne maradjon el!

KÉRELEM. D. F. Egylet elnöksége felkéri a vidéki fiókegyletek elnökségeit, hogy a nyár folyamán tartsanak az egyházkörökben — lehetőleg vasárnap délután — műsoros közgyűléseket. E közgyűlések lefolyásáról küldjenek részletes tudósítást az Unitárius Közlöny szerkesztőségének, hogy adhassuk hirül buzdításképpen is a végzett munkát.

A kolozsvári egyházközségben április hónapban tartott püspöki vizsgálat alkalmából érdekesnek tartjuk közölni a Kolozsvárt 1800-ban működő püspök, papok (parochus) és tanárok fizetéséről szóló kimutatást: Lázár István superintendens 22¼ hold szántó 8¾ rét 5³/₈ szöllő, Pákei József főjegyző és tanár 2½ hold szántó 4½ rét 1⁵/₈ szöllő, Kovácsi Tamás parochus 15⁵/₈ hold szántó 3⁵/₈ rét 3⁵/₈ szöllő, Márkos György professor 4⁵/₈ hold szántó 6 rét 1¹/₈ szöllő, Szaknovits Izsák lengyel parochus 2½ hold szántó 6¼ rét.

Angliában az államegyház írói nagyon szorgalmasan foglalkoznak a Szentháromság kérdésével. Dr. Mathews irja: „Akinek a história iránt érzéke van kénytelen beismerni, hogy a Háromságtan nem foglaltatott az eredeti szentíratokban. Szent Pál nem ismerte. A régi teologusok boldogok voltak ha az ótestamentumban felfedezhettek valamit, de legtöbbjének nem volt alapja.

Kelemen Imre volt hom.-ujfalvi lelkész, kit a főtiszt. püspök úr a hivek egyhangu kivánságára kinevezett oklándi lelkésszé, május 28-án tartotta beköszöntőjét igen szépszámú gyülekezet és érdeklődő más vallású közönség előtt. A beiktatói tisztet esperes megbizásából Vári Domokos homoródszentpáli lelkész végezte. Óhajtjuk, hogy Isten megszentelő áldása kisérje ifjú lelkésztársunkat, kit ezen szép pozicióba hivott el a jónevü oklándi vallásos gyülekezet. Hisszük, hogy minden erejét és tehetségét egyházunk és fajunk szolgálatára és erősítésére szenteli. Isten segélje.

Vasárnapi iskolai bezáró ünnepély. A kolozsvári unitárius egyházközség junius 10-én délután a kolozsvári unitárius kollégium tornatermében gyönyörűen sikerült vasárnapi iskolai évzáró ünnepélyt rendezett. Az évzáró ünnepélyen megjelent főtisztelendő dr. Boros György püspök úr is. A tornatermet zsufolásig megtöltő közönség műsor végeztével legnagyobb megelégedéssel és azzal a megnyugvással távozott, hogy Dávid Ferencz hite, mint kiolthatatlan láng lobog a gyermeki szívekben. A gazdag műsor 12 számból állott. Az évzáró ünnepélyt Nagy Irénke I. osztályos tanuló nyitotta meg, reámutatott azon erkölcsi hasznokra, amelyeket az év folyamán ő és kis társai a vasárnapi iskolában szereztek. Ugyancsak ő konferálta be a műsor egyes számait is igen ügyesen. A szereplő gyermekek neveit — akik egytől-egyig mind kitünőt nyújtottak, — az alábbiakban közöljük: Sándor Cica, Sipos Róza, Vaska Klárika, Vaska Béla, Fekete Sándor, Gálffi Zsiga, Bagaméri Béla, Komjátszeghy Sándor, Váradi László, Vaska Dezső, Bedő Ibolyka, Bálint Böske, György Erzsike, Nagy Ilus, Székely Margit, Mátyus Manci, Bloz Manci, Vernes Erzsébet, Kalapis Piroska, Kalapis Juliska, Borbély Jolán, Trombitás Gizella, Tarr Aranka, Török Elle, Ürmösi Domokos, Barabás Adél, Máthé Bözsi, Lázár Kálmán és Ürmösi Ferike. A műsor számai közül a legjobban sikerült a „Nőegylet" című színdarab, valamint az élőképes karének és a lányok és fiúk közös tornája. A műsor kiemelkedő száma magyar szóló volt, amelyet Ürmösi Jucika kiváló érzékkel és taglejtéssel adott elő növére Ürmösi Magda zongorakísérete mellett. — A nehéz és fáradságos munkáért forró köszönet illeti meg elsősorban Bedő Boriska III. éves teologus lányt, aki minden fáradságot félretéve a legnagyobb szeretettel és azzal a tehetséggel, amellyel őszintén lehet megközeliteni a gyermeki szíveket, készítette elő az évzáró ünnepélyt. A kolozsvári unitárius egyházközség e helyről is köszönetet mond a vasárnapi iskolában kifejtett munkásságáért Bedő Boriskának, Szánthó Vilmának, Rázmán Mór h. lelkésznek és Ütő Lajos igazgató-tanító úrnak. A jól sikerült évzáró ünnepélyt Ürmösi Károly kolozsvári esperes meleg szavai zárták be.

A kolozsvári unitárius főgimnázium évzáró ünnepe. F. évi junius 21-én volt a főgimn. 1932—33 tanévi évzáró ünnepe. Az ifjúság közéneke után Vári Albert vallástanár adott hálát áhitatos imában Istennek az atyai segedelmért. Gálffy Zsigmond kollégiumi igazgató köszöntötte az előljáróságot, a vendégeket, a tanulók seregét s megtartotta évi beszámolóját az intézet működéséről, melyben örömét fejezi ki azon az elért szép eredményen, melyet a főgimn. tanulói ez évben felmutattak azáltal, hogy a bukási %-ék 12.97 ami ritkaság számba megy, mert az átlagos 20—30% között szokott lenni. A főgimnázium 3 legjobb tanulója, akiknek minden tárgyból *kitünő* érdemjegyük van: Kauntz József II. g. o., Szabó László II. g. o., Major László IV. o. és Balázs József VII. o. tanulók. Jóleső örömmel jelentette be az igazgató úr, hogy a Népszövetség Romániai tagozata által az ország középiskolai tanulói között román nyelvű zárthelyi irásbeli dolgozat e pályatételével: „Miképpen lehetne az erkölcsi lelki leszerelést megvalósítani, úgy hogy a nemzeti érzés erőssége ne szenvedjen csorbát?“ a második díjat Balázs József főgimnáziumunk VII. o. tanulója nyerte meg. — Főtiszt. dr. Boros György püspök úr bezáró szavait azzal kezdte, hogy örömkönynyeket hullat lelke benső örömével, hogy olyan szép és kedvező eredményt mutat fel a tanuló ifjúság. Köszönetét fejezte ki a buzgó és a nehéz sorsban sem lankadó derék tanári karnak, élükön Gálffy Zsigmond igazgatóval, kiknek derekas részük volt e szép eredmény elérésében. A midőn a tanulóseregnek kellemes vakációzást kívánt, lelkükre kötötte, hogy otthon a szülőfaluban is adják hírül ennek a magyarság legrégibb intézményének, a kolozsvári kollégiumnak, áldásos nevelői munkáját s minden tanuló a falujából hozzon magával egy új tanulót, hogy fajunk kultúrája terjedjen. A magunk részéről a legnagyobb örömmel és boldog érzéssel jegyezzük fel e szép sikert s legyen elismerés és köszönet a súlyos anyagi helyzetben küzködő tanári karnak ezért a lelkes és példás munkáért.

Kisgyörgy Imre olthévizi lelkész, ki betegsége miatt egy évi szabadságot vett igénybe, f. évi június 3-án ismét elfoglalta lelkészi hivatalát.

Dalosverseny Székelyudvarhelyen. Pünkösd harmadnapján tartotta meg dalosversenyét az Országos Magyar Dalosszövetség hatodik kerülete Székelyudvarhelyen nagy érdeklődés mellett, kitünő eredménnyel. A versenyen tíz dalárda vett részt, közel félezer taggal. A verseny a magyar dalkultura bensőséges ünnepe volt és fényes bizonyítéka, hogy a kis székely falvakban is nemcsak művészi, hanem különös nemzeti jelentősége is van a magyar dalnak. A délelőtt kilenc órakor tartott istentisztelet után a versenyző dalárdák zászlóinak megkoszoruzása következett, majd hosszú, díszes sorban vonultak fel a dalosok a versenyre, majd-

nem kivétel nélkül székely nemzeti öltözetben. Az ünnepélyes felvonulást ezrekre menő tömeg nézte végig. Meglepő volt az egyszerű falusi emberek művészi teljesítménye, kik az aránylag nehéz feladatot nemcsak kifogástalanul, hanem határozott kvalitást jelentő művészettel oldották meg, kivétel nélkül. Az eredményt délután hét órakor hirdette ki Vajda Ferenc ref. esperes, a daloskerület elnöke, aki Benkő József karnagy-titkárral együtt nagy munkát fejtett ki a verseny megrendezése és sikere érdekében. Az eredmény a következő: Az Országos Dalosszövetség ajándékát, egy ezüst babérágat a legtöbb pontszámot elért Vargyasi D. I. Dalárda nyerte. A vegyeskarok III. csoportjának első „A" díját, egy ezüst serleget, Boros György unitárius püspök ajándékát a székelykeresztúri róm. kath. Dalárda, első „B" díját, egy aranyplakettet a székelyudvarhelyi unitárius egyházkör ajándékát, a farcádi dalárda vitte el. II. díját, egy ezüst plakettet nyert ebben a csoportban a székelykereszturi D. T. E. dalárdája. A vegyeskarok II. csoportjában II. dijat, szintén ezüst plakettet kaptak a székelyszentmihályiak. A férfikarok III. csoportjának első „A" díját, a kerületi kelyhet a kisgalambfalviak; a „B" dijat, aranyplakettet, a Magyar Párt ajándékát a kereszturi iparos dalárda nyerte. A férfikarok II. csoportjának I. díját, a székelyudvarhelyi ref. lelkész ajándékát, egy szép aranyozott ezüst serleget a rugonfalvi dalárda nyerte. A második dijat, ezüst plakettet a hodgyaiak kapták. A harmadik díj, bronzplakett pedig az alsóboldogfalviaknak jutott. A nagysikerü versenyt este diszhangverseny fejezte be.

A hátralékok beküldése iránt tett felhívásainkra kérjük a tettekben való megnyilatkozást.

Lapszemle.

—■—

Vári Albert vallástanár szerkesztésében megjelent **„Keresztény Magvető"** f. évi május—juniusi száma Kőváry Jakab lelkész Dr. Priestley Józsefről, a modern kémia atyjáról, mint az unitárius hit bajnokáról emlékezik meg rövid tanulmányban. Dr. Varga Béla teol. tanár nagyértékü és tartalmas *„Hittani tanulmányai"*-nak II-ik közleménye jelent meg. Dr. Tóth György kiváló jogtudós hitrokonunk „A magyar unitárius egyház alkotmányának jogtörténeti kifejlődése III. korszakáról" közöl alapos és értékes tanulmányt. Irodalom és Különfélék rovata teszi teljessé a tartalmas füzetet.

Unitárius Értesítő. A budapesti unitárius hitrokon testvéreink lapjának junius—juliusi összevont 6—7. száma Dr. Ivan László vallástanár szerkesztésében tartalmas közleményekkel jelent meg. Pethő István hitoktató-lelkész, mint a János Zsigmond cserkészcsapat parancsnoka, a Jamboree-Világtáborozásról ír lelkes és hangulatos cikket. Ivan László Új ifjúságot cím alatt az ifjúsági konferencia jelentőségét emeli ki. Ferencz József s. lelkész beszámol az Egyházkör közgyűléséről, melyben vannak megnyugtató, örvendetes jelenségek, de a szórványok kellő gondozása ott is nagy gondot okoz és nehézségbe ütközik. Biró Lajos hódmezővásárhelyi lelkész *Lélekünnep* cím alatt elmélyedő és gondolatot ébresztő elmélkedést közöl. Több apró értékes és aktuális hír és közlemény teszi tartalmass áés érdekessé a lapszámot.

Unitárius Egyház. Ütő Lajos lelkész szerkesztésében a juniusi számot kaptuk. Valahogy úgy érezzük és látjuk e lapszám elolvasása után, mintha ez irányjelző volna a megértés helyes útjára való térésnek. Dr. Ferenczy Géza főgondnok úr cikke atyai jóakarattal int, hogy a mai időben még a látszatát is kerüljük annak, hogy ellentétet állítsunk az egyházi és világi elem közé! Feltünő, új és alkalomszerű Ütő Lajos lelkésznek *„Önmagunk reviziója"* című cikke, míg részletesebben reflektálhatnánk rá, melegen köszönjük. Figyelembe vesszük és figyelemre ajánljuk. Pál Ferenc oklándi lelkész kibúcsúzásáról, a Gazdasági Iskola támogatásáról, a Székelykeresztúri lelkészkör rendkivüli gyüléséről vannak benne közlemények és tartalmas hírrovat.

„Unitárius Katechizmus. Összeállitva: Dávid Ferencz (1510), Jókai Mór (1825—1904), Gárdonyi Géza (1863—1923) szavaival. Ára: 7 drb. tyúktojás vagy 2 kg. búza, vagy 36 fill., 6 leu, amely bruttóbevétel 50 százaléka a székelykeresztúri főgimn. fenntartására fordul. Kiadja: a Bibliás Unitáriusok Eklezsiájának Vallásos kiadó hivatala Budapest, Károly-körút 9, félem. 27. Felelős: Köröspataki Kiss Anikó. 1933. Most 30 éve a kolozsvári unitárius Kollégiumban tett érettségink emlékére." Ilyen címlappal ellátott Katechizmus küldetett be szerkesztőségünkhöz azzal a kéréssel, hogy tegyük meg tárgyilagos és unitárius jövőnket építő hozzászólásunkat. Megvallom— nehéz e kérdés teljesítése, mert nem értem e Katechizmusból, hogy miről van szó? Szekta akar-e lenni ez az Unitárizmusban? Ha nem, akkor minek kell új katechizmus? Az ősi unitárius egyház a biblián, Jézus Krisztus tanításain, Dávid Ferenc elvein alapszik. Van kátéja, megvan az evangélium, megvannak Dávid Ferenc munkái. Minek kell egy katechizmust Jókai és Gárdonyi szavaival erősíteni? Aztán, ha Secta, miért van szükség az unitárizmus kebelében erre s hol vannak ezeknek a Bibliás Unitáriusoknak az *eklézsiái*, mely ezt az első traktatust kiadta? Ilyen és ehhez hasonló kérdések vetődnek fel gondolatunkban e katechizmus olvasásakor s bizonytalanságban vagyunk, míg nem kapunk e kérdésekre felvilágosítást.

Halálozások.

Schilling Ottóné, Árkosy Fánny. Junius 15-én hunyta le örökre szemeit 80 éves korában, Noszolyban Schilling Ottóné, Árkosy Fánny, kiben Vajna Lajosné, a kolozsvári unitárius Nők Szövetsége elnöke nagyanyját gyászolja. Hálás kegyelettel fogunk mindig emlékezni a szép kort megért igazi unitárius magyar nagyasszonyra, ki magas kora dacára nőszövetségünk minden munkáját őszinte érdeklődéssel kisérte és valahányszor jótékony célra gyűjtöttünk, mindig az első adakozók között volt, — kérés nélkül, jó szívvel adott, — legyen áldott emlékezete!

Marossy Mátyás torockószentgyörgyi áll. isk. igazgató-tanító és unitárius énekvezér május havában 53 éves korában elhunyt. A kicsi Nyikó völgyéből vitte az életsors a Székelykő aljába. Hiven végezte szolgálatát és szolgálta a kis gyermekek és felnőttek javát, haladását. Felesége és három gyermekek fájlalja elhunytát. Isten adjon vigasztalást a gyászolóknak, az elhunyt lelkének idvességet az örökkévalóságban.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába április 24-től junius 22-ig tagsági és előfizetési díjat fizettek: Lukács Béláné Bardoc, Unitárius Egyházközség Szentivánlaborfalva, Unitárius Egyházközség Vargyas 1930—31-re; Özv. Graef Antalné Kolozsvár, Özv. Fazakas Domokosné Fitáfalva, Szabó Mózes Orbán Homoródalmás, Unitárius Egyházközség Sepsiszentkirály 1931—32-re; Márkovics Jánosné Fogaras, dr. Borbély Béla Torda, Pál Mihály Gyepes, Fülöp Mózes Megyes, Barabás Imre Árkos 1932-re; Bardocz László Torda, özv. Lőrincz Károlyné, Dahlström Kálmánné Árkos, Unitárius Egyházközség Alsójára 1931—33-ra; Fekete József Kisadorján 1929—31-re; Unitárius Egyházközség Muzsna, László Mózesné Szentkatolna, Nagy Sándor Sepsiszentkirály 1933-ra; Unitárius Egyházközség Lókod 1927-re; Unitárius Egyházközség Homorodszentmárton 1931-re; Unitárius Egyházközség H. Kenényfalva 1927—28-ra; Cserei Gyula Árkos 1930—33-ra; Sigmond Tamás Kökös 1930—1932-re; Filep Endre Désfalva 1925—1930-ra. Alapitói dijban fizetett a Dávid Ferenc Ifjúsági Leányegylet Kolozsvár 250 leit. Kolozsvár, 1933. jun. 22-én. Gálfi Lőrincz pénztárnok.

Minden kézirat Urmösi József címére küldendő, Cluj-Kolozsvár, Unitárius kollégium.

Előfizetési ár: Egész évre 60 L., Magyarországra 90 L., Egyes szám ára 8 L. Akik a 60 Leit egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapitódij 1000 L. Minden pénz **Gálfi Lőrinc** egyleti pénztároshoz küldendő.

Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet R.-T. Cluj-Kolozsvár.